

“Ihana ” Petos

Esiintulevan/päämäärätietoisen
liikkeen laajemmat seuraukset

Warren B. Smith

Lighthouse Trails Publishing
Eureka, Montana

A “Wonderful” Deception

©2009 Warren B. Smith

1st Edition, 3rd Printing, July 2010

Published by:

Lighthouse Trails Publishing, LLC

(see back of book for publisher and author contact information)

All rights reserved. No part of this book may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form by any means, whether electronic, mechanical, photocopying, recordings, or otherwise without prior written permission from the publisher. Excerpts and quotes may be used without permission as the US Fair Use Act allows.

Scripture quotations are taken from the *King James Version*.

Cover design by Lighthouse Trails Publishing. Cover photos: shepherd photo by Noel Powell, used with permission from 123rf.com; sheep photo used with permission from istockphoto.com; background photos by javarman, and Alina Pavlova, used with permission from 123rf.com.

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

Smith, Warren, M.S.W.

A “wonderful” deception : the further new age implications of the emerging purpose driven movement / Warren Smith.
p. cm.

Includes bibliographical references.

ISBN 978-0-9824881-0-2 (softbound : alk. paper)

1. Christianity and other religions--New Age movement. 2. Warren, Richard, 1954--Purpose-driven life. I. Title.

BR128.N48S65 2009

248.4--dc22

2009021204

Note: Lighthouse Trails Publishing books are available at special quantity discounts. Contact information for publisher in back of book.

Printed in the United States of America

Kauheita ja pöyristyttäviä tapahtuu maassa: profeetat ennustavat valhetta, ja papit hallitsevat yksissä neuvoin heidän kanssaan, ja sitä minun kansani rakastaa. Mutta mitä te teette, kun tästä tulee loppu? —**Jeremia 5:30-31**

Esipuhe

Meitä kehoitetaan Raamatussa puhumaan totuutta rakkaudessa (Ef. 4:15). Meitä käsketään myös ”nuhtelevaan, varoittamaan, kehoittamaan, kaikella pitkämielisyydellä ja opetuksella” (2.Tim. 4:2). Toivon onnistuvani tässä valossa välittämään huoleni koskien Rick Warren'ia ja hänen päämäärätietoista liikettä (Purpose Driven movement).

En olisi kirjoittamassa tätä kirjaa, jos Rick Warren olisi vain joku lähiösaarnaaja, mutta kun pastori myy 30 miljoonaa kirjaa, perustaa 162 valtion verkoston, on kouluttanut yli ”400 000 sananpalvelijaa ja pappia” kaikkialla maailmassa¹ ja esittää liikkeensä 21. vuosisadan seurakunnan ”Intel-siruna” ja ”Windows-systeeminä,”² niin on pakko tutkia Raamattua nähdäkseen onko se, mitä hän opettaa, todella niin (Apt. 17:11). Meidän ei tule sokeasti seurata hengellisiä johtajia vain, koska he ovat johtavassa valta-asemassa. Meidän täytyy olla uskollisia Sanalle ja Herrallemme ja Vapahtajallemme Jeesukselle Kristukselle.

Puolivälissä 1990-lukua seurakunta johdettiin uskomaan, että New Age oli saavuttanut huippunsa eikä ollut enää vakava uhka. Todellisuudessa New Age -opit levisivät räjähdysmäisesti kaikin mahdollisin tavoin. Monet meistä, jotka olimme aikaisemmin olleet New Age'ssa saatoimme nähdä sen selvästi. New Age'sta oli tullut valtavirtaa ja se oli jo parhaillaan uudelleenlöytämässä itsensä ”Uutena Hengellisyytenä.”

Tänä päivänä tämä New Age/Uusi Hengellisyys on hengellinen perustus esiintulevalle ”uudelle maailmankatsomukselle,” joka maailman—ja seurakunnan—omaksamana voisi tuoda väärän maailmanrauhan, joka todellisuudessa ei lainkaan ole mikään *todellinen* rauha. Se on petollinen New Age -rauha petolliselle Uudelle Aikakaudelle. Se on kaikkea sitä, mitä todellinen Jeesus Kristus varoitti tulevan Hänen nimessään.

Vuonna 2002 kirjoitin kirjan, *Reinventing Jesus Christ: The New Gospel (Jeesuksen Kristuksen uusi löytäminen: Uusi evankeliumi)*. Selitän kirjassa, kuinka New Age on paljon petollisempi ja kaikkikäsitävämpi, kuin mitä tämän päivän seurakuntajohtajat esittävät seurakunnalle. Luvussa ”Hiljainen kirkko” kuvailen, kuinka seurakunta näyttää olevan kävelemässä hengelliseen ansaan. Kysyn, miksi kristilliset johtajat eivät varoita uskovia New Age'sta/Uudesta Hengellisyydestä, joka on tekemässä tietään seurakuntaan. Rick Warren'in bestselleri, *The Purpose Driven Life* (**Suomeksi nimellä, *Tavoitteena elämä*, Päivä Oy 2005, 3.p.2010**), antoi minulle vastauksen: Syy, että kristilliset johtajat eivät ota New Age'a vakavammin, on, koska hahmot, kuten Warren, eivät *soita varoituskelloja* ja ovat itse New Age'n vaikutuksen alaisia ja sen petttämiä.

Kokonainen uusi aalto seurakuntajohtajia on ottamassa haltuunsa seurakunnan, mutta sensijaan, että julistaisivat ”Jumalan koko neuvoa” ja varoittaisivat hengellisestä petoksesta, näiden johtajien huomio on melkein kokonaan kulttuurissa ja ”Jumalan Unelman” toteuttamisessa—käsitteen, jota Robert Schuller on popularisoinut yli 35 vuotta. ”Jumalan Unelma” on epäraamatullinen käsite, jonka lukematon määrä kristillisiä ja New Age -johtajia yhtä lailla on hyväksymässä.

Olen varoittanut New Age'n opetuksista kääntymyksestäni saakka vuonna 1984. Tarkoitukseni eikä haluni ole arvostella miehiä, jotka esiintyvät kristillisinä johtajina. Kuitenkin,

koska seurakunta yhä useammin törmää New Age'iin, niin Herra pakottaa minua puhumaan ja varoittamaan siitä hengellisyydestä, josta Hän vapautti minut. Kohdassa Matteus 24:3-5 Jeesus varoittaa, että hengellinen petos on oleva vallitseva merkki ennen Hänen paluutaan. Tuo petos on käynnissä juuri nyt.

Jakeessa Jer. 9:3 Jeremia varoittaa niistä, jotka eivät ole ”urheita totuuden puolesta.” (KJV-käännöksen mukaan. Suom. huom.) On murheellista, että Rick Warren on mies, joka ei ole täysin urhea totuuden puolesta. Jostakin syystä hän ei julista ”kaikkea” Jumalan tahtoa (Apt. 20:27) eikä hän vakavasti moiti ja paljasta New Age'a/Uutta Hengellisyyttä, joka niin selvästi on keskellämme (Ef. 5:13). Pastorin tehtävä on varjella lampaista harhaopilta ja Rick Warren ei tee sitä. Päinvastoin, hänen maailmanlaajuisessa liikkeessään on vakavia New Age -vaikutuksia.

On tärkeää ja hyvin tarpeellista tehdä hyviä töitä. Meidän *pitää* auttaa köyhiä, ruokkia nälkäisiä ja huolehtia sairaista, leskistä ja orvoista, mutta siinä hommassa emme voi, emmekä saa, vesittää, tai muuttaa Raamatun opetuksia.

Olen tehnyt parhaani kuvaillakseni joitakin esiintulevan päämäärätietoisien liikkeen laajempia New Age -vaikutuksia. Esitän nämä huoleni nyt teille.

Warren B. Smith
Huhtikuussa 2009

Tarkkaa, mitä sanon; Herra on antava sinulle ymmärrystä kaikkeen. (2.Tim. 2:7)

Yksi Päämääränä petos

Deceived on Purpose

Vähäinen hapatus hapattaa koko taikinan.
—Gal. 5:9

Työskentelin saattokodin sosiaalityöntekijänä Kalifornian rannikolla loppukesällä 2003, kun ensi kertaa luin Rick Warren'in kirjaa, *The Purpose Driven Life* (Suomeksi nimellä, *Tavoitteena elämä*, Päivä Oy 2005, 3.p. 2010). New Age-liikkeessä mukana olleena tunnistin heti joitakin vakavia New Age'n vaikutuksia Warren'in päämäärätietoiseen liikkeeseen. Tuntien, että minun oli pakko varoittaa seurakuntaa siitä hengellisestä sekasorrosta, joka voisi seurata hänen joistakin opetuksistaan, erosin työstäni saattokodissa kirjoittaakseni kirjan, *Deceived on Purpose: The New Age Implications of the Purpose Driven Church* (Päämääränä petos: Päämäärätietoisen seurakunnan New Age -vaikutukset) . Kirja julkaistiin vuonna 2004).

Koska Saddleback'in uskonpuolustajat ovat esittäneet väärin näitä varoituksia ja koska huoleni ovat kasvaneet merkittävästi senjälkeen, kun kirjoitin kirjan, *Deceived on Purpose*, olen kirjoittanut tämän seurantakirjan. Laskeakseni asiallisen perustuksen kirjalle, *A "Wonderful" Deception*, esitän lyhyesti joitakin niistä perushuolista, joita ilmaisin kirjassa, *Deceived on Purpose*. Tiivistän ne tämän luvun jäljellä olevassa osassa.

Kymmenen perushuolta

1) Rick Warren lainaa New Age -johtajaa

Kirjassaan, *Tavoitteena elämä*, Rick Warren esittelee pääaiheensa ”toivosta” ja ”päämäärästä.” On käsittämätöntä, että Warren päättää esitellä ”toivon” ja ”päämäärän” kirjassaan lainaamalla tri. Bernie Siegel'iä—New Age -veteraanijohtajaa, joka sanoo, että hänellä on henkiopas nimeltä George.¹ Jotenkin kirjan, *Tavoitteena elämä*, lukijoiden odotetaan uskovan, että Jumala innoitti Warren'in esittelemään nämä toivon ja päämäärän aiheet viittaamalla Bernie Siegel'in, New Age-liikkeen kirjailijan ja johtajan, ”viisauteen.” Raamattu kuitenkin varoittaa, että tällainen maailmallinen viisaus ei ole Jumalasta ja voi hämmentää ja kompastuttaa uskovia ja täydellisesti harhaanjohtaa epäuskoisia:

Tämä ei ole se viisaus, joka ylhäältä tulee, vaan se on maallista, sielullista, riivaajien viisautta. (Jk. 3:15)

Älkäämme siis enää toisiamme tuomitko, vaan päättäkää pikemmin olla panematta veljenne eteen loukkauskiveä tai langetusta. (Room.s 14:13)

2) Rick Warren lähettää hämmentävän New Age -viestin: “Jumala on kaikessa”

Viidestätoista eri raamatunkäännöksestä, joita Rick Warren käyttää kirjassaan, *The Purpose Driven Life*, hän ottaa jakeen Ef. 4:6 uudesta käännöksestä, joka virheellisesti välittää panenteististä New Age-oppia, että Jumala on kaikessa. New Age -johtajien mukaan tämä oppi on perustava New Age'ille/Uudelle Hengellisyydelle.² Silti näistä 15 käännöksestä, joita Warren käyttää kirjassaan, hän valitsee käännöksen, *New Century Version*, jolla on mahdollisuus harhaanjohtaa miljoonat

päämäärätietoiset lukijat uskomaan tämä tärkein New Age-oppi, että Jumala on kaikessa. Warren kirjoittaa:

Raamattu sanoo: “He rules everything and is everywhere and is in everything (Hän hallitsee kaikkea ja on kaikkialla ja on kaikessa)”³

Rick Warren'in lainaama *New Century Version* pukee sanoiksi sen, mitä kirja, *A Course in Miracles* ja muut New Age -kirjani opettivat minulle vuosia sitten—että Jumala on jokaisessa ihmisessä ja kaikessa. Tämä on täysin harhaanjohtavaa siitä, mitä Paavali sanoo jakeessa Ef. 4:6. Aikaisemmassa kirjassani, *Deceived on Purpose (Päämääränä petos)*, minä selitän:

Tässä raamatunkohdassa Paavali ei kirjoita maailmalle yleensä. Efesolaiskirje on Paavalin kirje Efeson seurakunnalle ja uskollisille Jeesuksen Kristuksen seuraajille. Kirjeen ensimmäisessä jakeessa hän tekee selväksi, että kirjoittaa ”Efesossa oleville pyhille ja uskoville Kristuksessa Jeesuksessa.”

Oikein käännetyn Raamatun mukaan Jumala ei ole jokaisessa ja kaikessa ja Jumalan Pyhä Henki asuu vain niissä, jotka todella hyväksyvät Jeesuksen Kristuksen Herranaan ja Vapahtajanaan (Joh. 14:15-17; Apt. 5:32). Kirjassani, *Deceived on Purpose*, kirjoitan:

Koska Efeson seurakunta koostui uskovista, jotka olivat hyväksyneet Jeesuksen Herranaan ja Vapahtajanaan, niin Jumala oli lähettänyt Pyhän Henkensä heille. Siksi Jumalan Pyhä Henki heidän kääntymyksensä seurauksena asui heissä kaikissa. Siten sanoessaan, että Jumala on ”yli kaikkien ja kaikkien kautta ja (teissä) kaikissa (KJV: in you all. Suom. huom.), Paavali puhuu vain Efeson pyhille ja ”uskoville Kristuksessa Jeesuksessa” Hän ei sanonut, että Jumala on läsnä epäuskoisissa. Hän ei sanonut, että Jumala on jokaisessa ja kaikessa. New Age opettaa sitä.⁴

On tärkeää ymmärtää ero jakeen Ef. 4:6 käännosten välillä. Verratkaamme Rick Warren'in lainaamaa NCV-käännöstä *kuningas Jaakon Raamattuun* (KJV):

There is one God and Father of everything. He rules everything and is everywhere and is in everything. (NCV)

RK -92 Mukailee NCV käännöstä suoraan: Yksi on Jumala, kaikkien Isä! Hän hallitsee kaikkea, vaikuttaa kaikessa ja on kaikessa. (Suomalainen kirkkoraamattu on totisesti ajan tasalla! Suom. huom.)

One God and Father of all, who is above all, and through all, and in you all. (KJV)

Yksi Jumala ja kaikkien Isä, joka on yli kaikkien ja kaikkien kautta ja kaikissa. (RK-38, vastaa muuten tarkasti KJV:tä, mutta sana teissä (in you) puuttuu. Suom. huom.)

3) Rick Warren ja raamatunkäännös *The Message* (Sanoma)

Kirjassaan, *Tavoitteena elämä*, Rick Warren lainaa Eugene Peterson'in raamatunkäännöstä, *The Message*, enemmän kuin mitään toista käännöstä. *The Message* on täynnänsä omanlaisiaan kyseenalaisia New Age -vaikutuksia. Kirjan, *Tavoitteena elämä*, ensimmäisessä luvussa viisi kuudesta Warren'in lainaamasta kohdasta on käännöksestä *The Message*. Warren sanoo, että *The Message* on Raamatun ”parafrasi eli mukaelma,” silti hän lainatessaan *Message*'a kirjoittaa vähän väliä: ”Raamattu sanoo.”⁵

Yksi esimerkki monista New Age -vaikutuksista *Message*'ssa näkyy, kun Eugene Peterson mukailee Herran rukousta. Siinä, missä useimmissa käännöksissä lukee ”maan päällä niinkuin

taivaassa,” Peterson laittaa siihen okkulttisen/New Age'laisen lauseen ” *kuten ylhäällä, niin alhaalla (as above, so below).*”

Tämän mystisen sanonnan tärkeys nähdään selvästi *New Age Journal*'in toimittajien vuonna 1992 julkaisemassa kirjassa, *As Above, So Below*. Päätoimittaja Ronald S. Miller kuvailee, kuinka okkulttismaaginen sanonta “as above, so below” välittää ”perustavan totuuden maailmankaikkeudesta”—opetuksen, että ”me kaikki olemme yksi,” koska Jumala on ”läsnäoleva” eli ”sisällä” jokaisessa ja kaikessa. Miller kirjoittaa:

Tuhansia vuosia sitten muinaisessa Egyptissä suuri mestari alkemisti Hermes Trismegistus, jonka uskotaan olleen suuren heprealaisen profeetta Aabrahamin aikalainen, julisti tämän perustavan totuuden koskien maailmankaikkeutta: ”Kuten ylhäällä, niin alhaalla; kuten alhaalla, niin ylhäällä.”

Tämä sanonta ilmaisee, että tuonpuoleinen Jumala fyysisen maailmankaikkeuden tuolla puolella ja läsnäoleva Jumala meissä ovat yksi. Taivas ja maa, henki ja aine, näkymätön ja näkyvä maailma muodostavat yhteyden, johon meidät on läheisesti liitetty.⁶

Miller jatkaa kuvaillen sanonnan, ”kuten ylhäällä, niin alhaalla,” merkitystä lainaamalla sufilaista oppinutta Reshad Field'ia:

“Kuten ylhäällä, niin alhaalla” tarkoittaa, että kaksi maailmaa nähdään välittömästi yhtenä, kun tiedostamme olennaisen yhteytemme Jumalan kanssa. . . Yksi ja monet, aika ja ikuisuus, ovat kaikki Yksi.⁷

Kun vuonna 2004 tutkin sanontaa “as above, so below” internetissä, ensimmäinen listattu osuma määritteli tarkemmin tämän New Age'n ”avain”-käsitteen:

Tämä sanonta tulee Smaragditaulun (Emerald Tablet) alusta ja kattaa koko perinteisen ja modernin magiikan systeemin, jonka oli kaivertanut tauluun Hermes Trismegistus (kreikkalaisen jumalan Hermes'in ja egyptiläisen jumalan Thoth'in hellenistinen yhdistelmä. Suom. huom.) Tämän sanonnan merkittävyys on siinä, että sen uskotaan olevan avain kaikkiin mysteereihin. Kaikkien magiikan systeemien sanotaan toimivan tällä kaavalla. ”Se, mikä on ylhäällä, on sama kuin se, mikä on alhaalla”. . . Maailmankaikkeus on sama kuin Jumala, Jumala on sama kuin ihminen.”⁸

Useimmat viittaukset, joko verkkosivustoja tai kirjoja ja lehtiä, jotka sisältävät sanonnan “as above, so below” kuvailevat käsitettä, että sillä on samat okkulttiset / mystiset / New Age / esoteeriset / maagiset lähteet. Eräs sivusto sanoo:

Tämä muinainen sanonta: “kuten ylhäällä, niin alhaalla” kuvailee kaiken olevaisen Ykseyttä.⁹

Kirjassani, *Deceived on Purpose*, puhun huolistani koskien Rick Warren'ia, kun hän antaa niin suuren painoarvon Eugene Peterson'in raamattuversiolle, *The Message*. Kun katsoin *Message*'ssa kohtaa Ef. 4:6, niin Peterson'in mukaelma (kuten *New Century Version*) myös ehdottomasti tukee New Age'n tulkintaa, että Jumala on läsnä jokaisessa. *Message*'ssa Peterson tutustuttaa lukijansa— ilman mitään sulkeissa esitettyjä varoituksia tai selityksiä—'Ykseyden' käsitteeseen:

You have one Master, one faith, one baptism, one God and Father of all, who rules over all, works through all, and is present in all. Everything you are and think and do is permeated with Oneness.

Teillä on yksi Mestari, yksi usko, yksi kaste, yksi Jumala ja kaiken Isä, joka hallitsee kaikkea, toimii kaiken kautta ja on läsnä kaikessa. Kaikki, mitä olette ja ajattelette ja teette, on Ykseyden kyllästämaa.¹⁰

Eugene Peterson'in mukaelman, *The Message*, ”Ykseyden” sanoma, että ”kuten ylhäällä, niin alhaalla” Jumala on kaikessa, kuulostaa hätkähdyttävän samalta, kuin New Age'n/Uuden Hengellisyyden ”Ykseyden” sanoma, että ”kuten ylhäällä, niin alhaalla” Jumala on kaikessa. Sellainen opetus on vastoin Raamatun opetusta. Olemme ”yhtä” vasta Jeesuksessa Kristuksessa, kun kadumme syntejämme ja hyväksymme Hänet Herranamme ja Vapahtajanamme. Gal. 3:26-28 sanoo:

Sillä te olette kaikki uskon kautta Jumalan lapsia Kristuksessa Jeesuksessa. Sillä kaikki te, jotka olette Kristukseen kastetut, olette Kristuksen päällenne pukeneet. Ei ole tässä juutalaista eikä kreikkalaista, ei ole orjaa eikä vapaata, ei ole miestä eikä naista; sillä kaikki te olette yhtä *Kristuksessa Jeesuksessa*. (korostus lisätty)

4) Kirjan *Tavoitteena elämä* vääristynyt näkemys raamatunprofetiasta

Kirjassaan, *The Purpose Driven Life*, (Suomeksi nimellä, *Tavoitteena elämä*, Päivä Oy 2005, 3.p. 2010). Rick Warren voimakkaasti vähättelee profetian tutkimista. Hän sanoo, että ”pohjimmiltaan” Jeesus sanoi opetuslapsilleen: ”Paluuni yksityiskohdat eivät kuulu teille.”¹¹ Vastoin, mitä Warren kirjoittaa, Jeesus Öljymäen puheessaan sanoo opetuslapsilleen, että Hänen paluunsa yksityiskohtien ymmärtäminen on hyvin tärkeää.

Hän antaa paljon tarvittavaa profeetallista tietoa, jotta Hänen seuraajiaan ei petettäisi, mitä tulee Hänen paluunsa yksityiskohtiin lopunajassa. Kirjassani, *Deceived on Purpose*, selitän:

Hän varoittaa, että on oleva vääriä opettajia ja vääriä opetuksia, jotka pyrkivät sotkemaan Hänen paluunsa yksityiskohdat. Hän antaa profeetallisia yksityiskohtia, koska ei halunnut opetuslastensa, eikä kenenkään meistä, luulevan Antikristuksen tulemusta omaksi paluukseensa. Hän käynnistää pitkällisen profeetallisen puheensa sanomalla: ”Katsokaa, ettei kukaan teitä eksytä.” Hän lopettaa puheensa varoittaen heitä ”valvomaan” ja ”olemaan valmiina.”¹²

New Age'n opeista ulos tulleena minusta on hyvin huolestuttavaa, kun Rick Warren kirjoittaa, että Jeesuksen paluun yksityiskohdat eivät kuulu meille. Kirjassani, *Deceived on Purpose*, kerron siitä, mikä rooli näillä yksityiskohdilla oli siihen, että lopulta tulin uskoon:

Hänen paluutaan ympäröivien tapahtumien ymmärtäminen oli ratkaisevan tärkeää sen ymmärtämiselle, kuinka pahasti New Age -opetukset olivat eksyttäneet minut. Olin oppinut Raamatun lukemisesta, että näköpiirissä on väärä Kristus ja että monia vuosia olin tietämättäni ollut yksi hänen seuraajistaan. Koska minut oli saatu kiinnittämään huomioni Raamatun selviin ja arvovaltaisiin opetuksiin todellisesta Jeesuksesta ja Hänen todellisesta paluustaan, pystyin näkemään, kuinka petetty olin. Ymmärtämällä, että on olemassa väärä Kristus, joka yrittää väärentää oikean Kristuksen paluun, pystyin hylkäämään sen väärän Kristuksen, jota olin seurannut ja antamaan elämäni todelliselle Jeesukselle Kristukselle.¹³

5) Rick Warren ja John Marks Templeton

Rick Warren antoi tahattomasti itsensä New Age -myötäilijä John Marks Templeton'in ”päämääriin,” kuten kirjassa, *Deceived on Purpose*, osoitetaan.:

Jopa tätä kirjoittaessani [New Age -johtaja] Neale Donald Walsch'in New Age -kolleega Wayne Dyer opettaa Uuden Hengellisyuden periaatteita sinisilmäiselle amerikkalaiselle yleisölle kolmetuntisessa PBS:n TV:n erikoisohjelmassa. Hänen aiheensa? Tarkoituksen ja päämäärän voima. Samalla kun Dyer esitti ovelasti Uuden Hengellisyuden puhumalla ”päämäärän” voimasta, Rick Warren oli tuomarina New Age -pohjaisen Templeton-säätiön kirjoituskilpailussa nimeltä ”Päämäärän Voima.” John Templeton—vahvoine New Age ja metafysisine taipumuksineen—uskoo ”Jumalan ja ihmiskunnan yhteiseen jumaluuteen.”¹⁴

Osoitin, että edesmennyt Templeton oli ollut Robert Schuller'in *Possibilities* -lehden kansikuvassa ja että Neale Donald Walsch kuvaili häntä ”ihanana roolimallinaan.”

6) Robert Schuller'in vaikutus Rick Warren'iin

Havaitsin, että Robert Schuller on vaikuttanut suuresti Rick Warren'iin ja että hän käytti usein nimeämätöntä materiaalia Schuller'in kirjoituksista. Mainostaessaan vuoden 2004 instituuttiaan (Robert H. Schuller Institute for Successful Church Leadership), Schuller ilmoitti, että Warren on käynyt hänen instituuttiinsa.¹⁵ Lisäksi huhtikuun 4. päivän 2004 *Hour of Power* TV-ohjelmassa Schuller kuvaili, kuinka Warren on tullut hänen instituuttiinsa ”kerran toisensa jälkeen.”¹⁶ Ja vuonna 2002 *Christianity Today* -lehden artikkelissa kerrottiin Rick Warren'in vaimon Kay'n sanoneen, että Schuller'illa oli syvälinen vaikutus Rick'iin.”¹⁷

Lukiessani Schuller'in aikaisempia kirjoituksia selvisi pian, että Schuller todella oli suuresti vaikuttanut Rick Warren'in palvelutyöhön ja että Warren käytti usein Schuller'in materiaalia mainitsematta, että se on Schuller'ilta.

Yksi monista esimerkeistä, joissa Warren emuloi Schuller'in materiaalia, voidaan nähdä seuraavassa heidän kirjoitustensa vertailussa. Kirjassaan, *Self-Esteem: The New Reformation (Itsetunto: Uusi uskonpuhdistus)*, vuodelta 1982, Robert Schuller kirjoittaa:

Eloönjäämisemme ”lajina riippuu toivosta. Ja ilman toivoa menetämme uskon, että voimme selviytyä.”¹⁸

Kaksikymmentä vuotta myöhemmin vuonna 2002 kirjassaan, *Tavoitteena elämä*, Rick Warren kirjoittaa:

Toivo on yhtä olennainen elämällesi kuin ilma ja vesi. Tarvitset toivoa selviytyäksesi.¹⁹

Toinen esimerkki, kuinka Rick Warren peilaa Robert Schuller'ia löytyy Warren'in kirjasta vuodelta 1995, *The Purpose Driven Church (Suomeksi nimellä, Päämäärätietoinen seurakunta, Aika Oy 1999)*. Hän päättää kirjansa kirjoittamalla:

Ota vastaan haaste tulla päämäärätietoiseksi seurakunnaksi! Historian suurenmoisimmat seurakunnat ovat vielä rakentamatta.²⁰

Rick Warren'in lausunto on lähes suora lainaus Schuller'in kirjasta, *Your Church Has A Fantastic Future (Seurakunnallasi on mahtava tulevaisuus)*, vuodelta 1986, jossa lainataan erään pasturin sanoja:

Kymmenen vuotta sitten kuulin tri. Robert Schuller'in sanovan johtajuuskonferenssissaan: ”Historian suurenmoisimmat seurakunnat ovat vielä rakentamatta.”²¹

Nämä ovat vain kaksi monista muista löytämistäni esimerkeistä, joissa Rick Warren käyttää nimeämätöntä materiaalia Schuller'in kirjoituksista ja opetuksista. Kirjassani, *Deceived on Purpose*, kirjoitan:

Mitä enemmän luin Robert Schuller'ia, sitä enemmän järkytyin siitä, kuinka monet Rick Warren'in ajatuksista, ideoista, viittauksista, sanoista, käsitteistä, sanonnoista ja lainauksista kirjassa, *Tavoitteena elämä*, näyttivät olevan suoraan Schuller'in kirjoitusten ja opetusten innoittamia.²²

7) Rick Warren ja Robert Schuller'in "Uusi Uskonpuhdistus" & "Jumalan Unelma"

Rick Warren'in "Uusi Uskonpuhdistus" ja hänen "Jumalan Unelmansa" globaali P.E.A.C.E. -suunnitelma ovat silmiinpistävän samanlaisia, kuin Robert Schuller'in ehdotettu "Uusi Uskonpuhdistus" ja hänen "Jumalan Unelman" suunnitelmaansa" lunastaa yhteiskunta." Ainoa todellinen ero heidän perussuunnitelmiansa välillä on, että Schuller ehdotti "Uuden Uskonpuhdistuksen" ja "Jumalan Unelman" suunnitelmaansa 20 vuotta ennen Warren'ia. Kirjassaan vuodelta 1982, *Self-Esteem: The New Reformation*, Schuller vaati "Uutta Uskonpuhdistusta" seurakunnassa.²³ Tämän Uuden Uskonpuhdistuksen toteuttamiseksi hän usein vetosi kielikuvaan "Jumalan Unelma" kuvailemaan Jumalan "suurta suunnitelmaa lunastaa yhteiskunta."²⁴ Kaksikymmentä vuotta myöhemmin myös Warren vaatii "Uutta Uskonpuhdistusta" seurakunnassa.²⁵ Ehdottamansa Uuden Uskonpuhdistuksen toteuttamiseksi myös Warren vetosi "Jumalan Unelman" kielikuvaan, jota Schuller oli käyttänyt kaksi vuosikymmentä aikaisemmin kuvailemaan Uutta Uskonpuhdistustaan ja "suunnitelmaansa."²⁶ Warren kuvaili uutta uudistuksellista P.E.A.C.E. -suunnitelmaansa "Jumalan Unelmana sinulle—ja maailmalle!"²⁷ mikä sattuu muistuttamaan myös Neale Donald Walsch'in ehdottamaa PEACE -suunnitelmaa.

Kirjassani, *Deceived on Purpose*, kirjoitin:

Seuraten Schuller'in 40 vuoden sitoutumista seurakuntaansa Rick Warren teki 40 vuoden sitoutumisen Saddleback'in yhteisöön. Hän "kasvatti" megakirkkonsa uskollisesti soveltamalla kaikkea Schuller'ilta oppimaansa. . . .Nyt Schuller'in konseptia "Jumalan Unelmasta" käytettiin innoittamaan miljoonia kristittyjä hänen [Warren'in] viiden askelen P.E.A.C.E. -suunnitelmaansa taakse "muuttamaan maailma" —viiden askelen P.E.A.C.E. -suunnitelman, joka paperilla muistutti karmeasti Neale Donald Walsch'in ja hänen New Age'insä ehdottamaa viiden askelen PEACE -suunnitelmaa."²⁸

8) New Age omaksuu Schuller'in Uuden Uskonpuhdistuksen

Neale Donald Walsch'in kirjassa, *The New Revelations (Uusia ilmoituksia)*, vuodelta 2002, Walsch ja hänen New Age "Jumalansa" ylistävät Robert Schuller'in palvelutyötä ja kiittävät Schuller'in vaatimusta "Uudesta Uskonpuhdistuksesta." Walsch kuvailee, kuinka hän ja hänen "Jumalansa" myös vaativat "Uutta Uskonpuhdistusta." Itseasiassa he suosittelevat Schuller'ia ja uskovat, että Schuller'in Uusi Uskonpuhdistus voi sulautua heidän suunnitelmaansa auttaa kuromaan umpeen kuilu kristillisen seurakunnan ja New Age'n/Uuden Hengellisyyden opetusten välillä. Myös he esittävät Uuden Uskonpuhdistuksensa viiden askelen PEACE -suunnitelman²⁹ muodossa, joka samaan tapaan tuodaan esiin akronyymien muodossa, aivan kuten Rick Warren'in viiden askelen P.E.A.C.E. Suunnitelma.³⁰ Kirjassaan, *The New Revelations: A Conversation with God (Uusia ilmoituksia: Keskustelu Jumalan kanssa)*, Walsch keskustelussa "Jumalansa" kanssa sanoo:

Rev. Robert H. Schuller, amerikkalainen kristillinen saarnamies, joka perusti kuuluisan Kristallikatedraalin Kalifornian Garden Grove'ssa, sanoi 20 vuotta sitten kirjassaan, *Self-Esteem: The New Reformation*, että se, mitä seurakunnassa tarvitaan, on toinen uskonpuhdistus siirtämään se pois pelon ja syyllisyyden, rangaistuksen ja kadotuksen sanomastaan kohti omanarvontunnon teologiaa.³¹

Walsch lainaa Schuller'in sanoja, että "seurakunta epäonnistuu syvimmällä tasolla synnyttää

inhimillisissä olennoissa tuo persoonallisuuden laatu, jonka tuloksena olisi persoonia, jotka tekisivät maailmastamme turvallisen ja terveen yhteisön.”³² Walsch jatkaa keskusteluaan ”Jumalan” kanssa koskien Robert Schuller’ia:

Tri. Schuller jatkoi ehdottaen, että ”vilpittömät kristityt ja seurakuntaväki voivat löytää lähtökohdan yleiselle yksimielisyydelle, jos voivat sopia jokaisen henkilön yleisestä oikeudesta ja tinkimättömästä tarpeesta tulla kohdelluksi suurella kunnioituksella, koska on inhimillinen olento!”³³

Sitten Walsch sanoo Schuller’ia ”harvinaiseksi saarnamieheksi” ja taas lainaa hänen sanojaan:

”Kristittynä, teologina ja kirkonmiehenä reformoidussa perinteessä minun täytyy uskoa, että seurakunnalle on mahdollista olla olemassa, vaikka se voi olla pahasti harhassa asiassa, strategiassa, tyyliässä tai hengessä.”³⁴

Walsch lisää:

Mutta hän [Schuller] sanoi, että lopulta ”teologeilla täytyy olla kansainvälinen, universaalinen, poikkitunnustuksellinen, poikkikulttuurinen, poikkirodullinen mallinsa.”³⁵

Walsch’in ”Jumala” vastaa Walsch’ille:

Rev. Schuller oli syvällisen terävä havainnoissaan ja uskomattoman rohkea julkistaessaan niitä. *Toivottavasti hän on ylpeä itsestään!*

Ehdotan, että sellainen kansainvälinen, universaalinen, poikkitunnustuksellinen, poikkikulttuurinen, poikkirodullinen teologian malli on julistus: ”Olemme kaikki Yksi. Meidän tiemme ei ole parempi tie; meidän tiemme on vain toinen tie.”

Tämä voisi olla Uuden Hengellisyyden evankeliumi. Se voisi olla sellainen hengellisyys, joka antaa ihmiset takaisin heille itselleen.³⁶

En usko, että on sattuma, että Neale Donald Walsch—kuten Robert Schuller ja Rick Warren—vaatii myös Uutta Uskonpuhdistusta. Enkä usko, että on sattuma, että Walsch ja hänen ”Jumalansa” samaistuvat Schuller’iin ja ehdottavat Schuller’in Uutta Uskonpuhdistusta prototyypiksi PEACE -suunnitelmalleen. En myöskään usko, että on sattuma, että Warren on myös käyttänyt Schuller’in Uutta Uskonpuhdistusta prototyypinä *omalle* P.E.A.C.E. -suunnitelmalleen ja että sekä New Age, että Warren, ovat laatineet viiden askelen PEACE -suunnitelman edistämään yhteisiä vaatimuksiaan Uudesta Uskonpuhdistuksesta.

Myös muut New Age -johtajat, kuten Bernie Siegel ja Gerald Jampolsky ylistävät Robert Schuller’ia ja suosittelevat hänen kirjoituksiaan ja opetuksiaan.³⁷ Jampolsky ja Schuller ovat kumpikin suositelleet toistensa kirjoja.³⁸ Kirjassaan, *Self-Esteem: The New Reformation*, Schuller lainaa hyväksyen Jampolsky’a ja ylistää New Age -johtajaa hänen ”syvällisen teologiansa” vuoksi.³⁹ Kuitenkin se on Jampolsky, joka ensi kerran tutustutti minut *Ihmeiden kurssin* (*A Course in Miracles*) opetukseen ollessani New Age -liikkeessä. Myöhemmin tulin hämmästykseni huomaamaan, että *Ihmeiden kurssi* -ryhmät kokoontuivat Schuller’in Kristallikatedraalin tiloissa silloin vuonna 1985.⁴⁰ Sain myös tietää, että Schuller’illa oli ollut jatkuva suhde ”rakkaan ystävänsä” Gerald Jampolsky’n kanssa 1980-luvun alusta aina tähän päivään.⁴¹ Eikä ole yllätys, että Bernie Siegel—New Age -johtaja, jota Rick Warren lainaa kirjassa, *Tavoitteena elämä*—oli ollut pitkäaikainen neuvottelukunnan jäsen Jampolsky’n *Ihmeiden kurssiin* pohjaaville New Age-parantumiskeskuksille (New Age Attitudinal Healing Centers).⁴²

9) Schuller'in vaikutuksen Rick Warren'iin seuraukset

Minulle selvisi, että Rick Warren sisällytti Robert Schuller'in suunnitelmia ja opetuksia evankelikaaliseen seurakuntaan. Olipa se ”Jumalan unelma,” Jumala ”kaikkeassa,” ”Uusi Uskonpuhdistus,” tai jotakin muuta, niin viitteettömät Robert Schuller'in kirjoitukset ja opetukset on vähitellen tuotu evankelikaaliseen seurakuntaan Rick Warren'in kautta. Kirjassani, *Deceived on Purpose*, kirjoitan:

Näytti, että eräs Rick Warren'in julistamattomista päämääristä oli tehdä vallitseviksi Robert Schuller'in opetukset perinteisemmässä ”Raamattuun pohjaavassa” seurakunnan siivessä. On ironista, että monet uskovat, jotka eivät luota Robert Schuller'iin, luottavat kyllä Rick Warren'iin. Rick Warren'in ”magiikka” näyttää kykenevän tekemään Robert Schuller'in opetuksista maittavia uskoville, jotka muutoin eivät koskaan olisi hyväksyneet näitä samoja opetuksia, jos ne olisivat tulleet Schuller'ilta itseltään.⁴³

Tunnistaen sen valtavan vaikutuksen, joka Robert Schuller'illa on ollut Rick Warren'iin ja tuhansiin muihin pastoreihin, selitän kirjassani, *Deceived on Purpose*, että ”Päämäärätietoisien Seurakunnan” kampanja värvätä jokainen mies, nainen ja lapsi riveihinsä 'tekemään' P.E.A.C.E.-suunnitelmaa ja 'tekemään' Jumalan unelmaa, ei syntynyt Saddleback -kirkossa eikä Rick Warren'in erikseen innoitetussa mielessä.”⁴⁴ Päämäärätietoisien liikkeen hengellinen perustus voidaan löytää Schuller'in 50-vuotisen palvelutyön kirjoituksista ja opetuksista. Kun Warren ja muut kristilliset johtajat ja organisaatiot ”takovat uusia päämäärätietoisia liittoja kaikkialla maailmassa, niin tämän näköjään uppoamattoman päämäärätietoisien laivan todellinen arkkitehti istuu hiljaa toimistossaan Kristallikatedraalissa.”⁴⁵

Minusta oli hyvin ironista, että samalla kun evankelikaaliset pastorit opiskelivat ja puhuivat Schuller'in instituutissa, niin myös *Ihmeiden kurssi* -ryhmät kokoontuivat Kristallikatedraalin luokahuoneissa. Ilmeisesti nämä pastorit ”ajattelivat, että Schuller tiesi, mitä oli tekemässä, koska hänellä oli iso 'menestyvä' seurakunta ja he myös halusivat sellaisen.”⁴⁶

10) Vakava huoli—vakava varoitus

Lopetin kirjani, *Deceived on Purpose*, painottamalla, ettei ole myöhäistä Rick Warren'ille tunnistaa, kuinka Robert Schuller ja New Age'n opetukset, jotka ovat viemässä seurakunnan Uuteen Hengellisyteen, ovat vaikuttaneet häneen. Kirjoitan:

Hän [Warren] voisi avata monien silmät, jos alkaisi paljastaa erot raamatullisen kristinuskon ja New Agen ja sen Uuden Hengellisyyden petollisten opetusten välillä.⁴⁷

Esitin kuitenkin vakavan varoituksen koskien Rick Warren'ia ja muita kristillisiä johtajia, jotka jäävät kieltämään tämän kaikkialle tunkeutuvan hengellisen petoksen hyvin todellisen uhkan, joka vaarantaa monet heidän arvioonsa luottavat. Selitin:

On murheellista, jos Rick Warren ja muut kristilliset johtajat lankeavat New Age'n suunnitelmiin ja juoniin, niin sensijaan, että paljastaisivat niitä, he vievät lukemattomat määrät vilpittömiä ihmisiä mukanaan. Siinä sokea taluttaa sokeaa, kun he putoavat yhä syvemmälle New Age'n ja sen Uuden Hengellisyyden petolliseen ojaan. Sinisilmäiset kristityt, jotka luulevat olevansa ”kaidalla tiellä” valmistamassa tietä Jeesukselle Kristukselle, voivat huomata liian myöhään todellisuudessa olleensa ”lavealla tiellä” valmistamassa tietä Antikristukselle. Ei ole liian myöhäistä varoittaa jokaista, mutta se täytyy tehdä pian, ennenkuin petos etenee yhtään pitemmälle.⁴⁸

Se ei koske Rick Warren'ia

Kun kirja, *Deceived on Purpose*, julkaistiin elokuussa 2004, tiesin, että se aiheuttaisi kiistelyä. New Age -vaikutuksia, joita olin käsitellyt—varsinkin mitä tulee Robert Schuller'in vaikutukseen Rick Warren'iin—ei tietämäni mukaan ollut ennen nostettu esiin. Kuten sanoin kirjassa, *Deceived on Purpose*, niin huolenaiheeni eivät olleet henkilökohtaisia kysymyksiä (Matteus 18) Rick Warren'in ja itseni välillä.

Koska Warren'in kirja oli julkisuudessa ja sitä oli myyty ja jaettu miljoonille ihmisille, niin minä olin lähestymässä Warren'ia ja hänen lukijoidaan tuossa samassa julkisuudessa. Kirjoitin kommenttini kunnioittavasti ja perustelin niitä Raamatulla ja ensisijaisella lähdeaineistolla. Aikaisemmassa kirjassaan, *The Purpose Driven Church (Päämäärätietoinen seurakunta)*, Warren oli kirjoittanut: ”Yritän oppia arvostelijoilta.”⁴⁹ Siksi toivoin, että hän vakavasti harkitsisi niitä New Age -vaikutuksia, joita olin tuonut esiin, koskien hänen päämäärätietoista liikettään. Alkaisiko hän nähdä, mitä New Age todella oli tekemässä? Tekisikö hän joitakin korjauksia tapaansa esittää asioita? Tunnistaisiko hän tarpeen varjella seurakuntaa New Age'lta/Uudelta Hengellisyydeltä?

Lopultahan kirja, *Deceived on Purpose*, ei koskenut Rick Warren'ia. Se koski hengellisen vastustajamme juonia—vastustajan, josta Raamattu puhuu Saatanana ja ”tämän maailman jumalana” (2.Kor. 4:4). Se koski sitä, kuinka tämä vastustaja käyttää sinisilmäisiä seurakunnan johtajia, kuten Robert Schuller, Rick Warren, ym. edistämään viekkaasti laadittua New Age'aan/Uutta Hengellisyyttään, mutta tunnistaisivatko Warren ja hänen Saddleback'in väkensä, kuinka heitä käytettiin? Ja mikä olisi heidän reaktionsa—jos mikään—minun kirjaani? Kun kirja, *Deceived on Purpose*, oli julkaistu, ei kestänyt kauan saada vastaukset kysymyksiini.

Viitteet:

1. Rick Warren, *The Purpose Driven Life: What on Earth Am I Here For?* (Grand Rapids, MI: Zondervan, 2002), pp. 30-31; Bernie Siegel, *Love, Medicine & Miracles* (New York, NY: Harper-Collins Publishers: HarperPerennial, 1998), pp. 18-20; Warren B. Smith, *Deceived on Purpose: The New Age Implications of the Purpose Driven Church* (Magalia, CA: Mountain Stream Press, 2004), pp. 47-49.
2. Warren B. Smith, *Deceived on Purpose*, op. cit., pp. 155-159.
3. Rick Warren, *The Purpose Driven Life*, op. cit., p. 88.
4. Warren B. Smith, *Deceived on Purpose*, op. cit., p. 82.
5. Rick Warren, *The Purpose Driven Life*, op. cit., p. 19 (footnote #3), p. 20 (footnote #6), p. 31 (footnote #11).
6. Ronald S. Miller and the Editors of *New Age Journal*, *As Above, So Below: Paths to Spiritual Renewal in Daily Life* (Los Angeles, CA: Jeremy P. Tarcher, Inc., 1992), p. xi, quoted in Warren B. Smith, *Deceived on Purpose*, op. cit., p. 32.
7. Ibid.
8. “As Above, So Below” (http://www.themystica.com/mystica/articles/a/below_above.html).
9. See: http://www.mothermaryspeaks.com/as_above_so_below.htm.
10. Eugene H. Peterson, *The Message* (Colorado Springs, CO: NavPress), Ephesians 4:6.
11. Rick Warren, *The Purpose Driven Life*, op. cit., p. 285.
12. Warren B. Smith, *Deceived on Purpose*, op. cit., p. 146.
13. Ibid., p. 147.
14. Ibid., p. 148.
15. “2004 Robert H. Schuller Institute” (*Powerlines: Monthly News for Hour of Power Spiritual Shareholders and Friends*, http://web.archive.org/web/20031017043658/www.hourofpower.org/powerlines/09.03/2004_robert_schuller_institute.cfm); Warren B. Smith, *Deceived on Purpose*, op. cit., p. 103.
16. Robert H. Schuller, “What Will Be the Future of This Ministry?” (*Hour of Power*, Program #1783, April 4, 2004, <http://web.archive.org/web/20051125132928/www.hourofpower.org/booklets/bookletdetail.cfm?ArticleID=2570>); Warren B. Smith, *Deceived on Purpose*, op. cit. p. 103.
17. Tim Stafford, “A Regular Purpose Driven Guy” (*Christianity Today*, November 18, 2002, Vol. 46, No. 12, <http://www.christianitytoday.com/ct/2002/012/1.42.html>); Warren B. Smith, *Deceived on Purpose*, op. cit., pp. 103-104.
18. Robert H. Schuller, *Self-Esteem: The New Reformation* (Waco, TX: Word Books, 1982), p. 19; Warren B. Smith, *Deceived on Purpose*, op. cit., p. 53.
19. Rick Warren, *The Purpose Driven Life*, op. cit., p. 31; Warren B. Smith, *Deceived on Purpose*, op. cit., p. 53.
20. Rick Warren, *The Purpose Driven Church: Growth Without Compromising Your Message & Mission* (Grand

- Rapids, MI: Zondervan, 1995), p. 398; Warren B. Smith, *Deceived on Purpose*, op. cit., pp. 105-106.
21. Robert H. Schuller, *Your Church Has A Fantastic Future!: A Possibility Thinker's Guide To A Successful Church* (Ventura, CA: Regal Books, 1986), p. 235; Warren B. Smith, *Deceived on Purpose*, op. cit., pp. 105-106.
  22. Warren B. Smith, *Deceived on Purpose*, op. cit., p. 103.
  23. Robert Schuller, *Self-Esteem: The New Reformation*, op. cit., p. 25.
  24. Ibid., p. 104.
  25. "Myths of the Modern Megachurch" (Pew Forum on Religion, Monday, May 23, 2005, Key West, Florida, <http://pewforum.org/events/index.php?EventID=80>).
  26. Rick Warren, Saddleback Church e-mail, October 27, 2003, "GOD'S DREAM FOR YOU—AND THE WORLD!," all capital letters in original e-mail; see Warren B. Smith, *Deceived on Purpose*, Chapter 12, "Rick Warren's P.E.A.C.E. Plan."
  27. Ibid.
  28. Warren B. Smith, *Deceived on Purpose*, op. cit., p. 142.
  29. "THE FIVE STEPS TO PEACE," Conversations with God website; (<http://www.cwg.org/5steps/5stepstopeace.pdf>).
  30. Warren B. Smith, *Deceived on Purpose*, op. cit., p. 134.
  31. Neale Donald Walsch, *The New Revelations: A Conversation with God* (New York, NY: Atria Books, 2002), p. 281; Warren B. Smith, *Deceived on Purpose*, op. cit., pp. 65-67.
  32. Ibid., pp. 281-282.
  33. Ibid., p. 282.
  34. Ibid.
  35. Ibid.
  36. Ibid.
  37. Bernie Siegel endorsed Robert Schuller's 1995 book *Prayer: My Soul's Adventure with God*; Gerald Jampolsky endorsed Robert Schuller's 2005 book *Don't Throw Away Tomorrow: Living God's Dream for Your Life*.
  38. Lydia Rose Proenza, "Jerry Jampolsky, MD & Diane Cirincione" (*Hour of Power*, http://www.hourofpower.org/interviews/interviews_detail.cfm?ArticleID=3079).
  39. Robert Schuller, *Self-Esteem: The New Reformation*, op. cit., pp. 51, 123.
  40. Personal notes from Johanna Michaelsen's telephone call to the Crystal Cathedral on October 3, 1985. Used with permission; Warren B. Smith, *Deceived on Purpose*, op. cit., pp. 92-93.
  41. Robert H. Schuller, *The Be (Happy) Attitudes: Eight Positive Attitudes that Can Transform Your Life!* (New York, NY: Bantam Books, 1985), p. 150; Warren B. Smith, *Deceived on Purpose*, op. cit., pp. 90-100.
  42. Warren B. Smith, *Deceived on Purpose*, op. cit., p. 48.
  43. Ibid., p. 113.
  44. Ibid., p. 171.
  45. Ibid.
  46. Ibid., p. 71.
  47. Ibid., p. 178.
  48. Ibid., pp. 179-180.
  49. Rick Warren, *The Purpose Driven Church*, op. cit., p. 69.